

YAYIM TARİHİ: 06.07.2021

SAAT: 10:00

SAYI: 37250

Dünya Nüfus Günü, 2021

Bu yılın teması, üreme sağlığına ve tüm insan haklarına öncelik verilmesi oldu

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) tarafından, 1989 yılında dünya nüfusunun 5 milyar insana ulaştığı tarih olan "11 Temmuz 1987" tarihi "Dünya Nüfus Günü" olarak kabul edilmiştir. Bu özel günde Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) tarafından her yıl nüfusun önemli konularını ele alan bir tema belirlenmekte ve bu temaya ilişkin farkındalık oluşturmaya yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

UNFPA, son yüzyılın en büyük küresel sağlık sorunu olan Covid-19 salgınının dünyadaki tüm insanları, özellikle de "kırılgan nüfus" olarak tanımlanan grupların sağlığını tehdit ettiğine ve toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini şiddetlendirmekte olduğuna vurgu yapmaktadır. UNFPA, pandemi döneminde sağlık sistemlerinin yetersiz olduğu ülkelerde üreme sağlığı hizmetlerine ve aile planlama yöntemlerine erişim sağlayamayan ve ayrıca aile içi şiddete maruz kalan kadın ve kız çocuklarına dikkat çekmektedir.

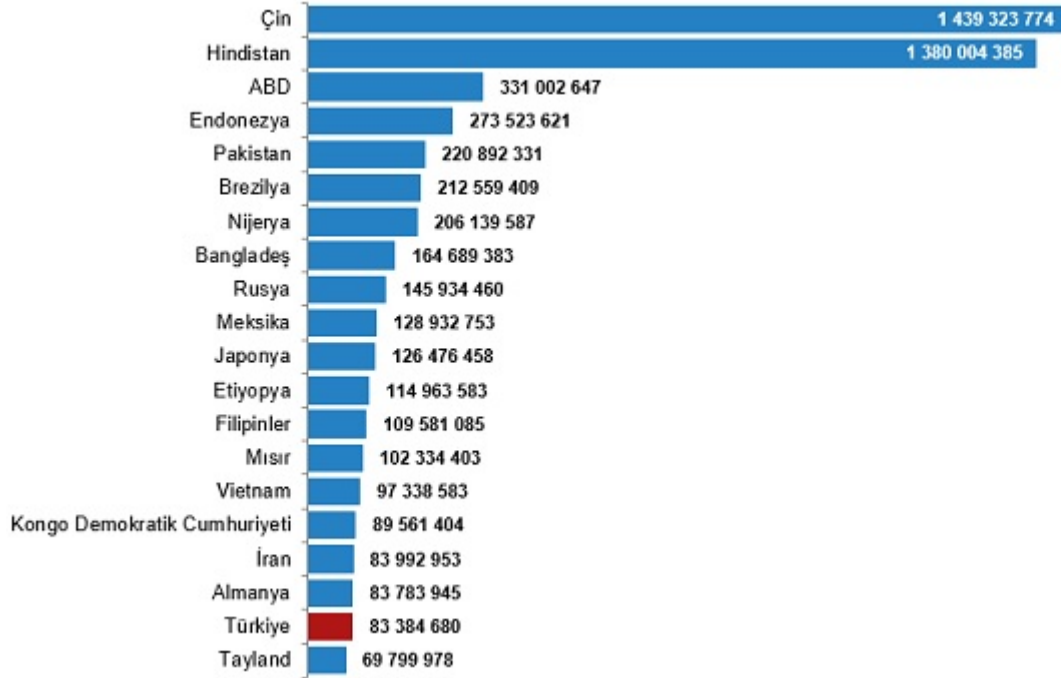
Bu doğrultuda UNFPA, 2021 yılı Dünya Nüfus Günü temasında, değişen doğurganlık oranlarının çözümünün üreme sağlığına ve tüm insan haklarına öncelik verilmesi ile sağlanacağına vurgu yaptı. Bu konuda atılabilecek ilk ve en önemli adım kadın ve kız çocuklarının mevcut durumlarına yönelik en güncel temel istatistiklere sahip olabilmektir. Haber bülteninde bu amaçla doğurganlık ve evlenmeler konusunda temel bilgiler sunulmaktadır.

Türkiye, nüfus büyüklüğüne göre sıralamada 235 ülke arasında 19. sırada yer aldı

Birleşmiş Milletler nüfus tahminlerine göre 2020 yılı için dünya nüfusunun 7 milyar 794 milyon 798 bin 729 kişi olduğu tahmin edildi. Bu tahminlere göre en fazla nüfusa sahip ülke 1 milyar 439 milyon 323 bin 774 kişi ile Çin olurken, bu ülkeyi 1 milyar 380 milyon 4 bin 385 kişi ile Hindistan, 331 milyon 2 bin 647 kişi ile Amerika Birleşik Devletleri (ABD) izledi. Bu üç ülke dünya toplam nüfusunun %40,4'ünü oluşturdu.

Türkiye, 83 milyon 384 bin 680 kişi nüfusu ile nüfus büyüklüğüne göre 235 ülke arasında 19. sırada yer alırken, dünya toplam nüfusunun %1,1'ini oluşturdu.

Nüfusun en yüksek olduğu ilk 20 ülke, 2020

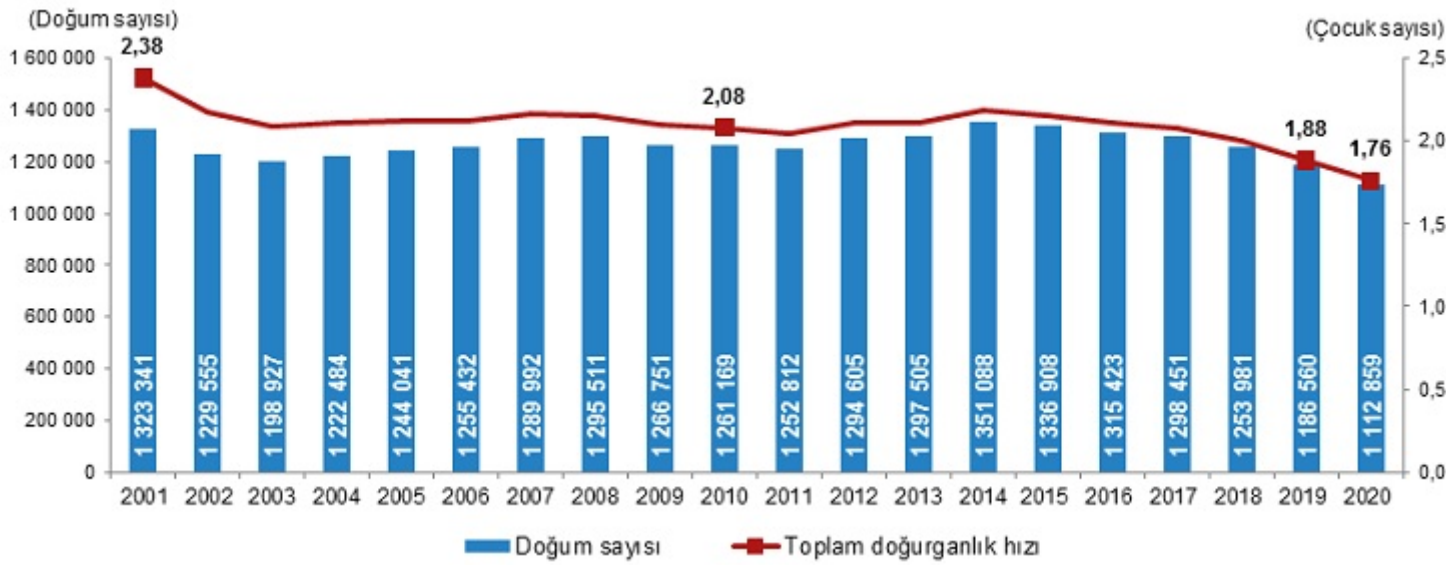
Kaynak: Birleşmiş Milletler Dünya Nüfus Beklentileri, 2019
Türkiye verisinin kaynağı TÜİK'tir.
Yıl ortası nüfuslardır.

Canlı doğan bebek sayısı 2020 yılında 1 milyon 112 bin 859 oldu

Canlı doğan bebek sayısı 2019 yılında 1 milyon 186 bin 560 iken, 2020 yılında 1 milyon 112 bin 859 oldu.

Toplam doğurganlık hızı, bir kadının doğurgan olduğu dönem olan 15-49 yaş grubunda doğurabileceği ortalama çocuk sayısını ifade etmektedir. Toplam doğurganlık hızı, 2001 yılında 2,38 çocuk iken 2020 yılında 1,76 çocuk olarak gerçekleşti. Bu durum doğurganlığın, nüfusun yenilenme düzeyi olan 2,10'un altında kaldığını gösterdi.

Doğum sayısı ve toplam doğurganlık hızı, 2001-2020

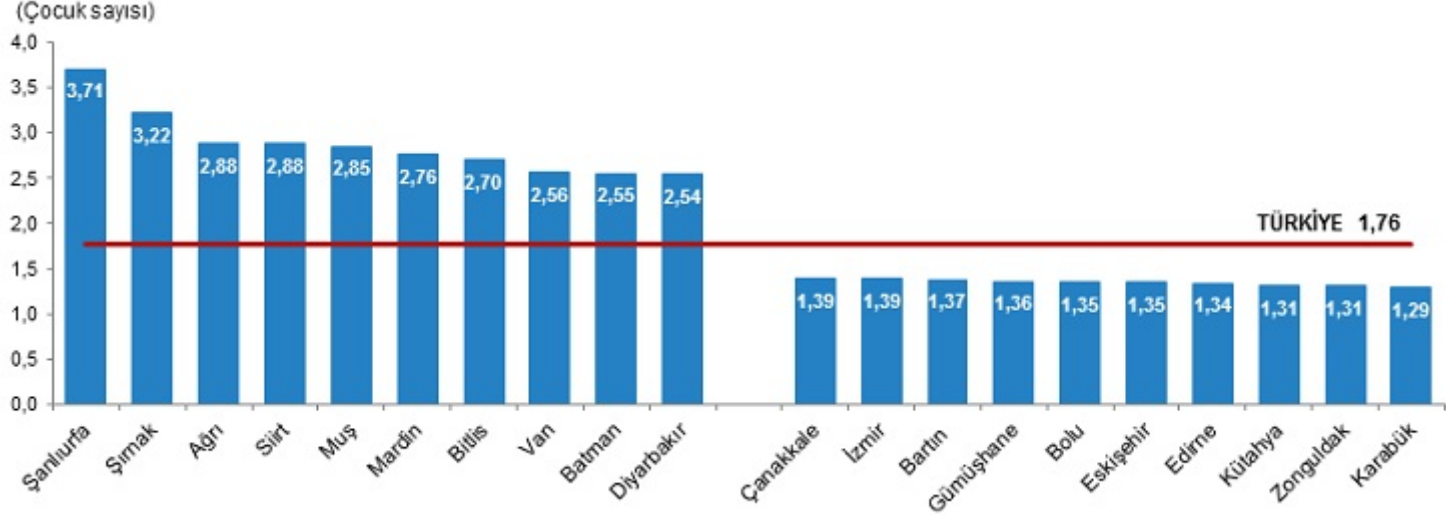

Kaynak: TÜİK, Doğum İstatistikleri, 2001-2020

Toplam doğurganlık hızının en yüksek olduğu il 3,71 çocuk ile Şanlıurfa oldu

Toplam doğurganlık hızının en yüksek olduğu il 2020 yılında 3,71 çocuk ile Şanlıurfa oldu. Bu ili 3,22 çocuk ile Şırnak, 2,88 çocuk ile Ağrı ve Siirt izledi. Toplam doğurganlık hızının en düşük olduğu il ise 1,29 çocuk ile Karabük oldu. Bu ili 1,31 çocuk ile Zonguldak ve Kütahya izledi.

Toplam doğurganlık hızının en yüksek ve en düşük olduğu 10 il, 2020

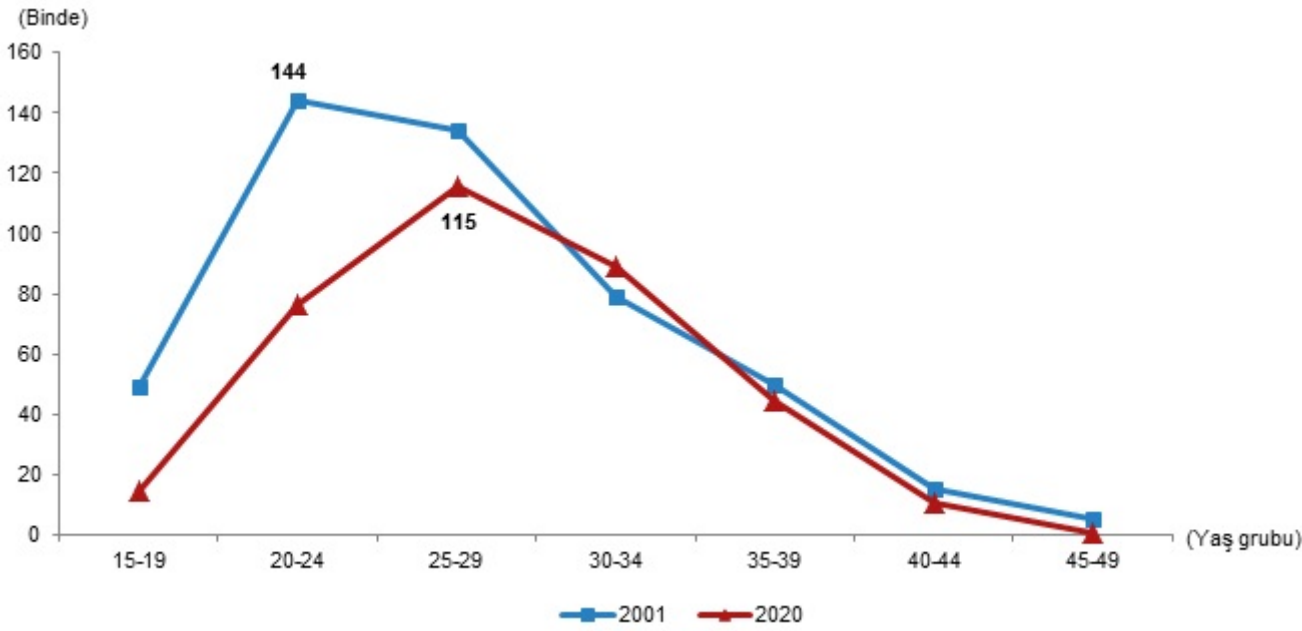
Kaynak: TÜİK, Doğum İstatistikleri, 2020

Yaşa özel doğurganlık hızının en yüksek olduğu yaş grubu 25-29 oldu

Yaşa özel doğurganlık hızı, belli bir yaş grubunda bin kadın başına düşen ortalama canlı doğan çocuk sayısını ifade etmektedir.

Yaş grubuna göre doğurganlık hızı incelendiğinde, 2001 yılında en yüksek yaşı özel doğurganlık hızı binde 144 ile 20-24 yaş grubunda iken 2020 yılında binde 115 ile 25-29 yaş grubunda görüldü. Bu durum, doğurganlığın kadının daha ileri yaşlarında gerçekleştiğini gösterdi.

Yaşa özel doğurganlık hızı, 2001, 2020

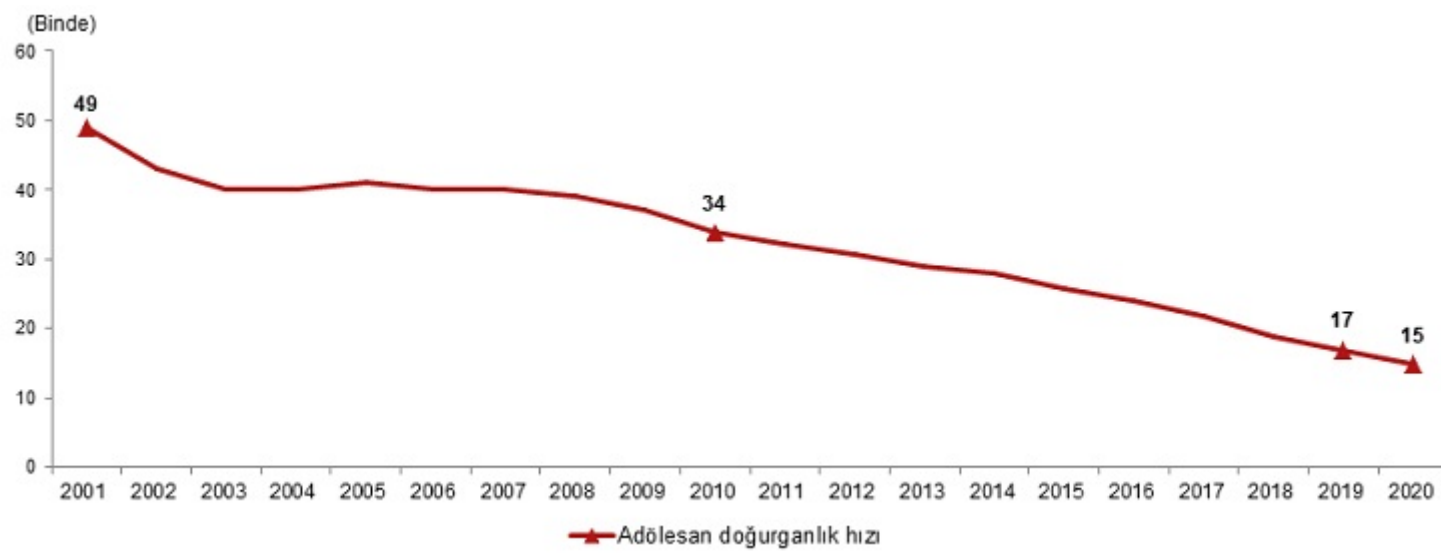
Kaynak: TÜİK, Doğum İstatistikleri, 2001, 2020

Adölesan doğurganlık hızı düştü

Adölesan doğurganlık hızı, 15-19 yaş grubunda bin kadın başına düşen ortalama canlı doğan çocuk sayısını ifade etmektedir. Yaşı çok genç olan annelerden doğan bebeklerin daha yüksek derecede hastalık ve ölüm riskiyle karşı karşıya kalmalarından dolayı adölesan doğurganlık konusu anne ve bebek sağlığının korunması bakımından oldukça önem taşımaktadır.

Adölesan doğurganlık hızı, 2001 yılında binde 49 iken 2020 yılında binde 15'e düştü. Diğer bir ifadeyle, 2020 yılında 15-19 yaş grubundaki her bin kadın başına 15 doğum düştü.

Adölesan doğurganlık hızı, 2001-2020

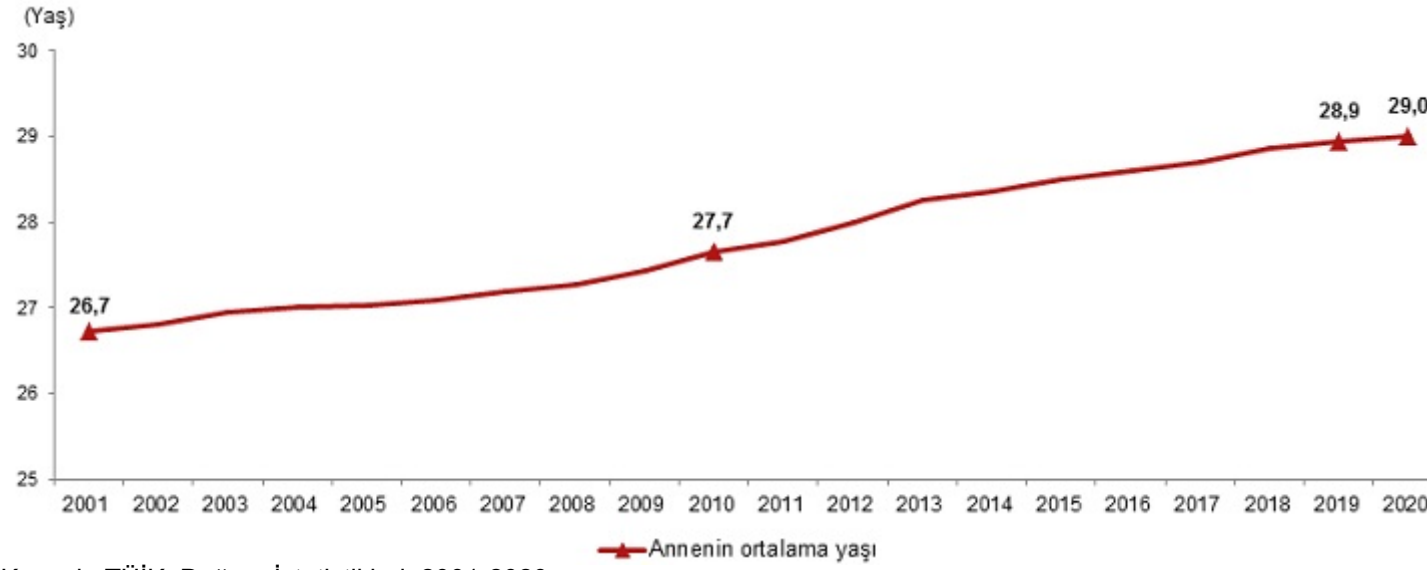

Kaynak: TÜİK, Doğum İstatistikleri, 2001-2020

Doğum yapan annelerin ortalama yaşı 29,0 oldu

Doğumlarını 2001 yılında gerçekleştiren annelerin ortalama yaşı 26,7 iken 2020 yılında 29,0 oldu. Diğer yandan ilk doğumunu 2020 yılında gerçekleştiren annelerin ortalama yaşı ise 26,5 oldu.

Annenin ortalama yaşı, 2001-2020

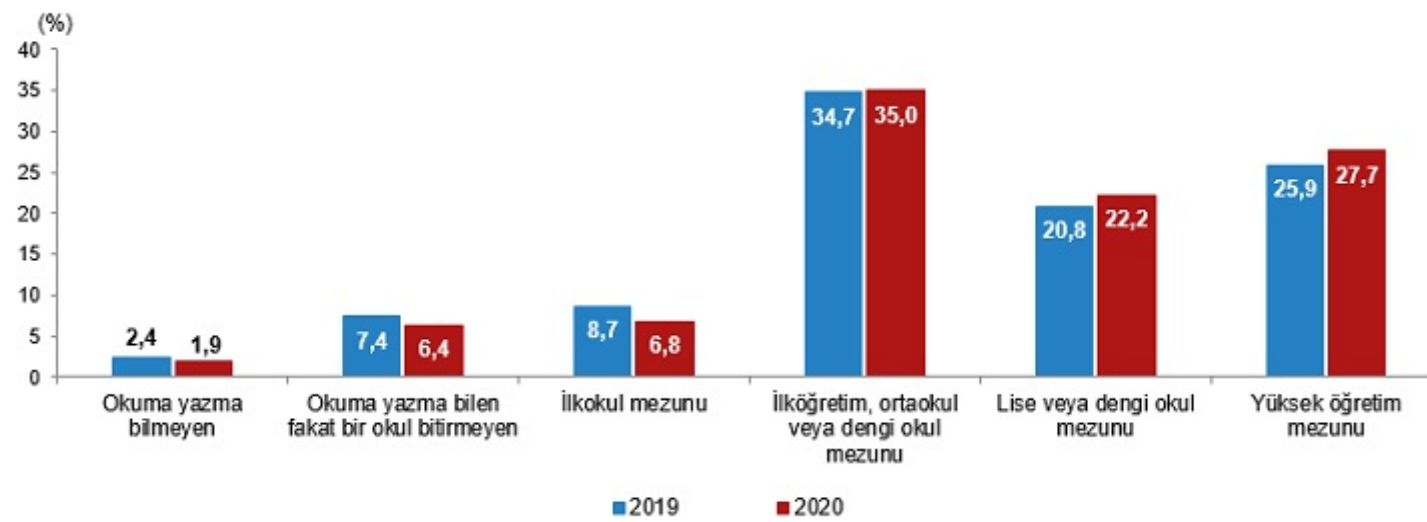
Kaynak: TÜİK, Doğum İstatistikleri, 2001-2020

Doğum yapan annelerin %35,0'ı ilköğretim, ortaokul veya dengi okul mezunu

Doğum yapan annelerin eğitim durumları incelendiğinde, 2019 yılında ilköğretim, ortaokul veya dengi okul mezunu olan annelerin oranının %34,7, lise veya dengi okul mezunu olan annelerin oranının %20,8 ve yüksek öğretim mezunu olan annelerin oranının %25,9 olduğu görülürken 2020 yılında ilköğretim, ortaokul veya dengi okul mezunu olan annelerin oranının %35,0'a, lise veya dengi okul mezunu olan annelerin oranının %22,2'ye ve yüksek öğretim mezunu olan annelerin oranının ise %27,7'ye yükseldiği görüldü.

Diğer taraftan, 2019 yılında doğum yapan annelerin %2,4'ünün okuma yazma bilmediği, %7,4'ünün okuma yazma bildiği fakat bir okul bitirmediği, %8,7'sinin ilköğretim mezunu olduğu görülürken, 2020 yılında bu oranların sırasıyla %1,9'a, %6,4'e ve %6,8'e düştüğü görüldü.

Annenin eğitim durumu, 2019, 2020

Kaynak: TÜİK, Doğum İstatistikleri, 2019, 2020

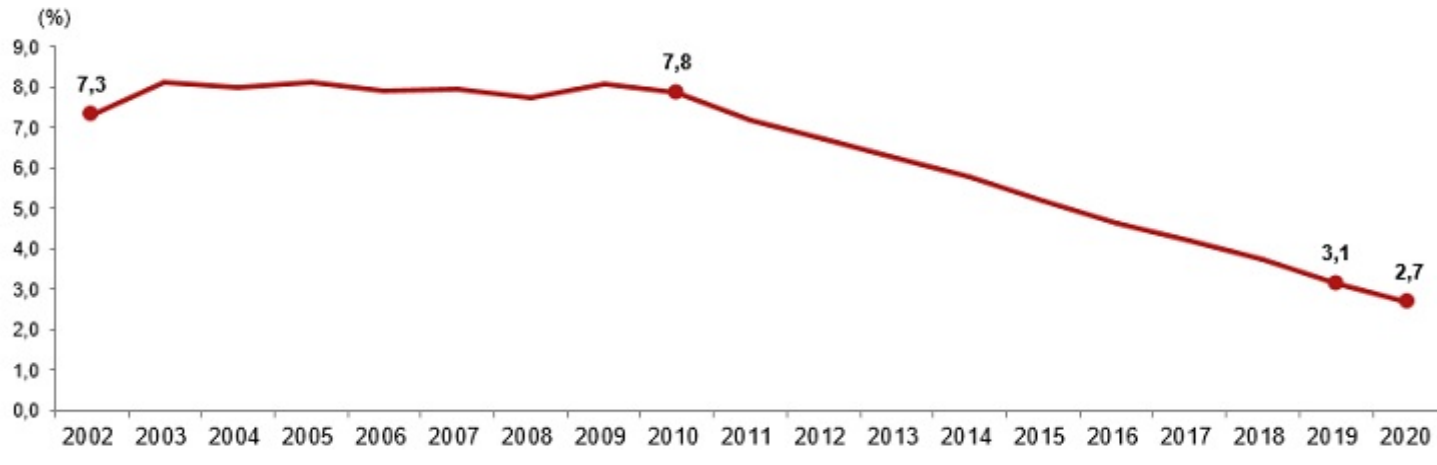
Kadınlarda ortalama ilk evlenme yaşı yükseldi

İlk evlilik yaşının doğumlar üzerinde önemli bir etkisi olup daha erken yaşlarda evlenen kadınların ortalama olarak daha fazla çocuk sahibi olma potansiyeli bulunmakta, bu da genellikle yaşam boyunca daha fazla sayıda doğuma yol açabilmektedir. Kadınlarda 2015 yılında 24,4 olan ortalama ilk evlenme yaşı 2020 yılında 25,1'e yükseldi.

Resmi kız çocuk evlilikleri azaldı

Evlenme istatistiklerine göre; 16-17 yaş grubunda olan kız çocuklarının resmi evlenmelerinin toplam resmi evlenmeler içindeki oranı 2010 yılında %7,8 iken 2020 yılında %2,7'ye düştü.

16-17 yaş arasında evlenen kız çocuklarının toplam evlenmeler içindeki oranı, 2002-2020

Kaynak: TÜİK, Evlenme İstatistikleri, 2002-2020

Yaş grubu 20-24 olan evli kadınların %4,6'sı 18 yaşından önce evlendi

Birleşmiş Milletler İstatistik Komisyonu tarafından 2013 yılında kabul edilen "Birleşmiş Milletler Toplumsal Cinsiyet Göstergeleri 52 Minimum Gösterge Seti"nde yer alan göstergelerden biri olan "20-24 yaş grubunda olup 18 yaşından önce evlenen kadınların oranı" 2010 yılında %8,2 iken 2020 yılında %4,6 oldu.

Bu konu ile ilgili bir sonraki haber bülteninin yayımlanma tarihi Temmuz 2022'dir.